

Delftse Archeologische Notitie 54

Van Ostade te Monster (gemeente Westland)

Een verkennend booronderzoek

Lotte Bekkers & Bas Penning

Archeologie

Delft

Delftse Archeologische Notitie 54

Van Ostade te Monster (gemeente Westland)

Een verkennend booronderzoek

Lotte Bekkers & Bas Penning

Opdrachtgever:	Arcade Wonen Stokdijkkade 26 Postbus 138 2670 AC Naaldwijk
Contactpersoon:	Robert Coops roc@arcadewonen.nl
Bevoegde overheid:	Gemeente Westland
Beheer documentatie:	Provincie Zuid-Holland
Type onderzoek:	Verkennd booronderzoek
Periode van uitvoer:	Juni 2014
Aanleiding:	Nieuwbouw
Locatie:	Van Ostade, Monster, gemeente Westland
Coördinaten:	72285 x 449346
CIS-code:	61891
Projectcode:	WL087
Projectleider:	B. Penning (MA)
Projectmedewerker:	L. Bekkers (BA)
Status:	Definitieve versie, juni 2014
Autorisatie:	

Drs. J.P.L. Bakx

ISSN: 1879-9590

© 2014 Archeologie Delft

Archeologie
Delft

Postbus 78
2600 ME Delft
015-2602358
archeologie@delft.nl
www.archeologie-delft.nl

Samenvatting

Arcade Wonen heeft het voornemen om aan de Van Ostade in Monster (gemeente Westland) nieuwbouw te realiseren. Omdat op voorhand niet uit te sluiten is dat bij de voorgenomen ontwikkelingen archeologische resten vernietigd worden, heeft Arcade Wonen aan Archeologie Delft gevraagd een verkennend booronderzoek uit te voeren.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat er geen vindplaatsen of archeologische indicatoren aanwezig zijn binnen het plangebied. Er wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd. De uiteindelijke beslissing hierover ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Westland.

Inhoudsopgave

3	Samenvatting
7	1 Inleiding 1.1 Kader en doelstelling 1.2 Plangebied 1.3 Beleid gemeente Westland ten aanzien van archeologie 1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen
9	2 Resultaten bureauonderzoek 2.1 Inleiding 2.2 Resultaten 2.3 Gespecificeerde archeologische verwachting en conclusie
11	3 Veldonderzoek 3.1 Onderzoeksmethoden 3.2 Resultaten veldwerk 3.3 Beantwoording onderzoeksvragen
15	4 Conclusies en aanbevelingen 4.1 Conclusies 4.2 Advies voor vervolgonderzoek
17	Gebruikte afkortingen
17	Bibliografie
17	Overzicht van afbeeldingen en bijlagen
19	Bijlage 1 Geologische afzettingen
21	Bijlage 2 Boorbeschrijvingen

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

Arcade Wonen wil aan de Van Ostade te Monster (gemeente Westland) negen nieuwe woningen realiseren. Voor dit plangebied is door Archeologie Delft een bureauonderzoek opgesteld¹. Uit dit bureauonderzoek bleek dat op voorhand niet uit te sluiten is dat bij de voorgenomen ontwikkelingen archeologische resten vernietigd worden. Daarom is er nader onderzoek door middel van grondboringen geadviseerd. De gemeente Westland heeft dit advies overgenomen. Arcade Wonen heeft daarop Archeologie Delft gevraagd een booronderzoek uit te voeren. Het doel van het verkennende booronderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek. Door middel van een verkennend booronderzoek kunnen verstoringen van de bodem worden vastgesteld en wordt inzicht gekregen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op locatiekeuzes in het verleden. Het doel is kansarme zones uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor eventuele volgende vormen van vervolgonderzoek.

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft het driehoekige perceel tussen de Van Ostade en de Van Scorel in Monster (afbeelding 1). Op dit moment is het plangebied deels bebouwd en deels in gebruik als plantsoen. Het plangebied staat afgebeeld op kaartblad 37B van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000) en

¹ Bekkers & Bakx 2014.

Afbeelding 1: de ligging van het plangebied op de luchtfoto van de gemeente Westland.

het centrumcoördinaat is 72285 x 449346. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van circa 1200 m².

1.3 Beleid gemeente Westland ten aanzien van archeologie²

Op basis van de huidige wetgeving zijn de gemeenten in Nederland verantwoordelijk voor het beheer van het archeologisch bodemarchief. Omdat ruimtelijke ingrepen gevolgen kunnen hebben voor dit bodemarchief, moeten gemeenten bij de besluitvorming archeologie als volwaardige factor meenemen in de belangenafweging. Om dit op een verantwoorde en transparante wijze te kunnen doen is gemeentelijk archeologiebeleid wenselijk.

Op 26 juni 2012 heeft de gemeente Westland de archeologische beleidskaart met toelichting vastgesteld. Door middel van het vaststellen van de kaart maakt de gemeente Westland gebruik van de wettelijke mogelijkheid om onderbouwd af te wijken van de vrijstellingsnorm voor bodemingrepen van 100 m². Op de beleidskaart worden de verschillende archeologische verwachtingsgebieden binnen de gemeente gekoppeld aan vrijstellingsgrenzen. Voor het onderhavige plangebied geeft de beleidskaart een middelhoge verwachtingszone aan.

1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestaat uit een verkennend booronderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de eisen zoals deze zijn opgesteld in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3, van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>).

² Kerkhof 2012.

2 Resultaten bureauonderzoek

2.1 Inleiding

In april 2014 is er voor het plangebied een bureauonderzoek opgesteld.³ De resultaten van dit bureauonderzoek worden in dit hoofdstuk samengevat.

2.2 Resultaten

Het plangebied bedraagt circa 1200 m² en is momenteel deels bebouwd (750 m²) met een appartementen complex. Onder deze bebouwing zijn geen kelders aanwezig. De overige delen van het plangebied zijn in gebruik als parkeerplaats en plantsoen. Arcade wonen is van plan op dit perceel nieuwbouw te ontwikkelen. Met deze ontwikkelingen zullen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten vernietigd kunnen worden.

Volgens de geologische kaart van Nederland (schaal 1:50.000)⁴ bestaat de bodemopbouw binnen het plangebied van boven naar beneden (van jong naar oud) uit dekafzettingen van de Laag van Poeldijk (Laagpakket van Walcheren) op dekafzettingen van de Gantel Laag (Laagpakket van Walcheren) op de Laag van Ypenburg (Laagpakket van Zandvoort) op het Hollandveen Laagpakket op het Laagpakket van Wormer (zie bijlage 1).

Op de kaart van Kruikius⁵ uit 1712 is te zien dat het plangebied onbebouwd was en in gebruik als weiland. Volgens opeenvolgende (topografische) kaarten is de eerste bebouwing in het plangebied te zien in 1958. Deze situatie is tot op heden ongewijzigd.

Er zijn geen archeologische vindplaatsen bekend binnen het plangebied of in de directe omgeving. In de ruimere omgeving zijn wel vindplaatsen aangetroffen uit de IJzertijd en Romeinse tijd. Volgens de beleidsadvieskaart van de gemeente Westland⁶ bevindt het plangebied zich in een zone met een middel-hoge verwachting.

2.3 Gespecificeerde archeologische verwachting en conclusie

Er geldt er een verwachting voor het aantreffen van resten uit de (Late) IJzertijd en/of Romeinse tijd. Deze verwachting hangt samen met de geologische ondergrond in het gebied en de aangetroffen vindplaatsen in de ruimere omgeving. De dekafzettingen van de Gantel Laag zijn binnen het plangebied afgedekt met afzettingen van de Laag van Poeldijk waardoor deze resten goed geconserveerd kunnen zijn. De verwachting voor resten uit de IJzertijd en Romeinse tijd geldt voornamelijk voor offsite-sporen zoals verkavelingsgreppels en akkersystemen.

³ Bekkers & Bakx 2014.

⁴ Van Staalduinen 1979.

⁵ Kruikius & Kruikius 1977.

⁶ Kerkhof 2012.

3 Veldonderzoek

3.1 Onderzoeksmethoden

Het veldonderzoek bestond uit een verkennend booronderzoek (afbeelding 2). Met behulp van grondboringen kan de bodem worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologisch materiaal. Booronderzoek biedt tevens de mogelijkheid de stratigrafische positie van de grondlagen met archeologische vondsten nauwkeurig te bepalen, zodat de dikte van een eventueel archeologisch niveau en de diepte waarop de archeologische sporen te verwachten zijn, kan worden bepaald. Met booronderzoek is het mogelijk de geologische bodemopbouw in kaart te brengen en door de mens en natuurlijke bodemerrosie ontstane verstoringen van de bodem vast te stellen.

De locatie van de boringen is van te voren op basis van modern kaartmateriaal bepaald. Bij onderhavig onderzoek was het voornamelijk van belang om te documenteren of er ophogingslagen en vondstlagen aanwezig zijn en of de bodem verstoord is. De boringen zijn verspreid over het plangebied gezet. De boringen werden in principe tot 2,0 m –Mv gezet, maar één boring moest worden gestaakt op 1,8 m –Mv. De boring die ter controle van de diepere ondergrond werd gezet tot 4 meter (boring 2), moest worden gestaakt op 2,8 m –Mv. Deze boringen moesten worden gestaakt omdat het zand uit de boor liep en de boring daardoor niet dieper kon worden gezet.

De boorprofielen zijn beschreven in een hiervoor ontwikkeld computerprogramma. Dit is gedaan volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, samengesteld door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsboring Bodembeheer (SIKB).⁷ Hierbij worden onder andere de textuur van de bodemlagen, de kleur en de diepte genoteerd. Bovendien worden de eventuele archeologische indicatoren (scherven, bot, steen, houtskool etc.) vermeld. Andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van oude bewoning, zoals in de grond aanwezige fosfaten, zijn (indien van toepassing) ook gedocumenteerd. De exacte locatie van alle boringen werd tot op één meter nauwkeurig vastgelegd met behulp van een GPS.

Voor dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Hoe ziet de stratigrafie van het plangebied er uit en is de bodemopbouw intact?

⁷ Bosch et al. 2006.

Afbeelding 2: uitvoering van het onderzoek.

- Zijn er aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied, en zo ja, wat is de diepteligging, stratigrafische positie en omvang van de vindplaatsen?
- Wat is het advies ten aanzien van eventueel archeologisch vervolgonderzoek?

3.2 Resultaten veldwerk

Er zijn drie boringen gezet (afbeelding 3, bijlage 2), waarvan één tot 2,0 m –Mv, één tot 1,8 m –Mv en één tot 2,8 m –Mv. Tijdens het onderzoek zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats.

In boring 1 bleek dat onder de bouwvoor van circa 0,3 m uitsluitend ophoogzand aanwezig was. In deze laag ophoogzand waren ook enige (moderne) puinbrokjes aanwezig.

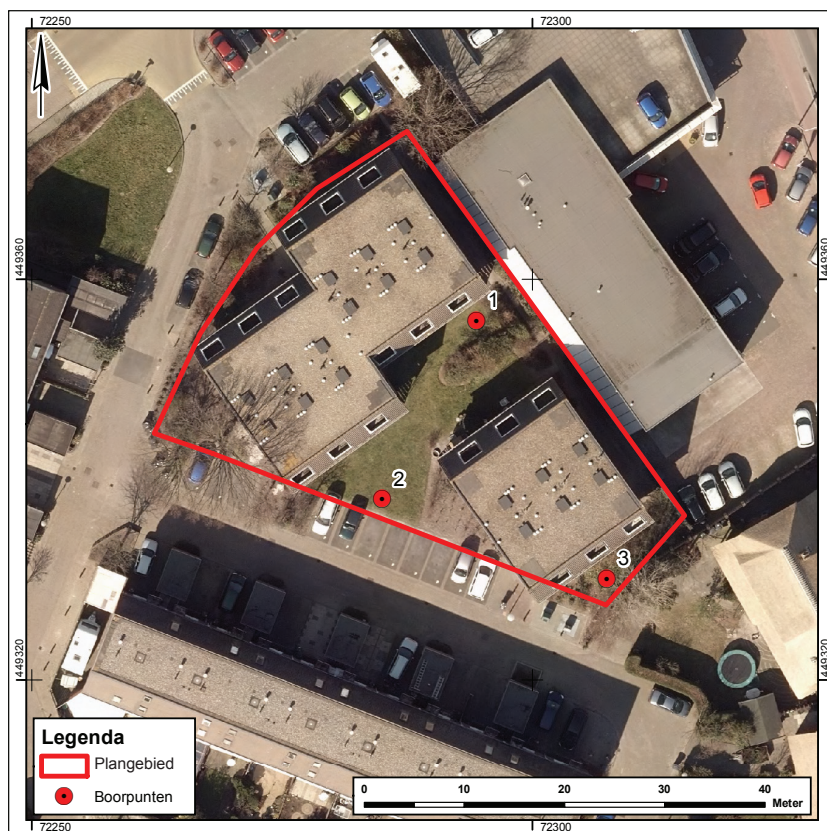
Bij boring 2 en 3 was onder de bouwvoor van 0,3 m ook een laag ophoogzand aanwezig. Vanaf respectievelijk 1,1 m en 1,0 m tot het einde van de boringen zijn hier grijze zandige afzettingen van de strandzanden van het Laagpakket van Zandvoort aangetroffen. In boring 2 is in deze laag een complete mariene schelp aangetroffen.

3.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen

In deze paragraaf worden de voor dit onderzoek opgestelde onderzoeksvragen beantwoord.

Hoe ziet de stratigrafie van het plangebied er uit en is de bodemopbouw intact?

De boringen laten zien dat er onder de bouwvoor van 0,3 m een laag ophoogzand van circa 0,7 tot 1,5 m aanwezig is. In boring 2 en 3 is de bodem vanaf

Afbeelding 3: de boorlocaties.

circa 1,0 m –Mv intact en zijn er tot minstens 2,8 m –Mv strandzanden van het Laagpakket van Zandvoort aanwezig.

Zijn er aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied, en zo ja, wat is de diepteligging, stratigrafische positie en omvang van de vindplaatsen?

Er zijn geen aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied.

Wat is het advies ten aanzien van eventueel archeologisch vervolgonderzoek?

Er zijn geen archeologische indicatoren of lagen aangetroffen die er op duiden dat er ter hoogte van het plangebied sprake is van een vindplaats. Er wordt daarom geadviseerd geen vervolgonderzoek uit te voeren.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

De boringen laten zien dat er onder de bouwvoor van 0,3 m een laag ophoogzand van circa 0,7 tot 1,5 m aanwezig is. Onder deze ophogingslaag zijn tot minstens 2,8 m –Mv strandzanden van het Laagpakket van Zandvoort aanwezig. In dit Laagpakket zijn geen archeologische indicatoren of lagen aangetroffen die er op kunnen duiden dat er ter hoogte van het plangebied sprake is van een vindplaats. De te toetsen verwachting binnen het plangebied, resten uit de IJzertijd of Romeinse tijd, vervalt.

4.2 Advies voor vervolgonderzoek

Voor het gehele plangebied geldt dat er geen vindplaatsen of archeologische indicatoren zijn aangetroffen en dat vervolgonderzoek daarom niet noodzakelijk wordt geacht. De uiteindelijke beslissing omtrent vervolgonderzoek ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Westland.

Gebruikte afkortingen

DAR	Delftse Archeologische Rapporten
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
MV	Maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Literatuur

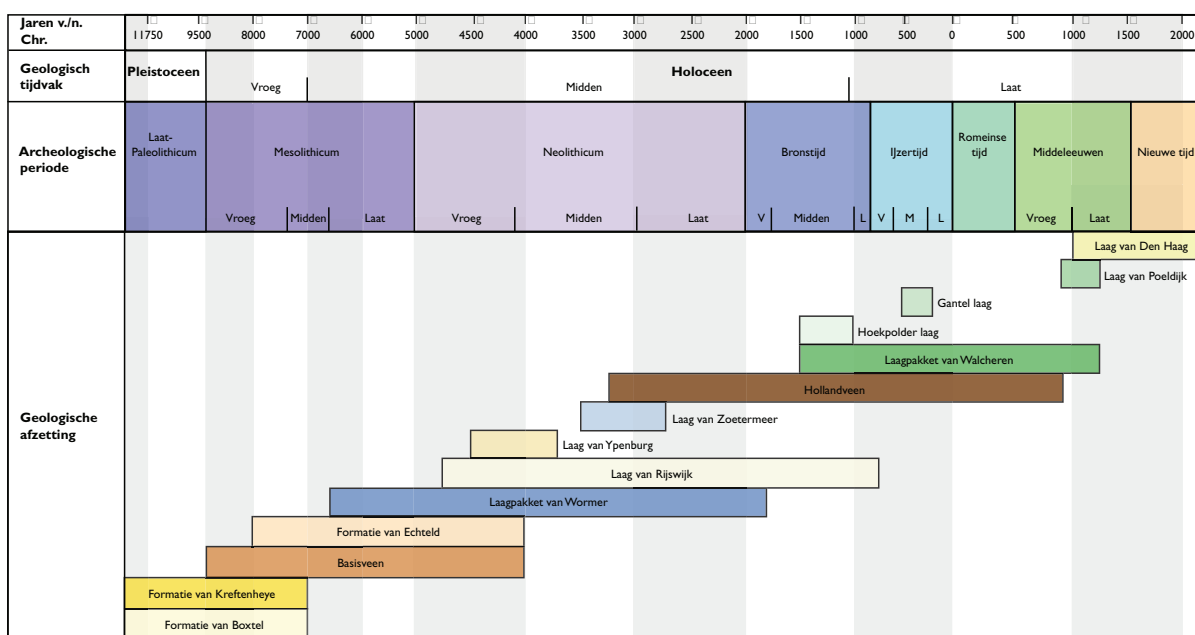
- Bekkers, L. & J.P. Bakx, 2014: Van Ostade te Monster (gemeente Westland). Een archeologisch bureauonderzoek, *DAN* 47.
- Kerkhof, M., 2012: Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland, *DAN* 20.
- Kruikius, N. & J. Kruikius, 1977 (1712): *'t Hooge heemreadschap van Delflant met alle de steden, dorpen en ambachten*, Alphen aan den Rijn.
- Staalduinen, C.J. van, 1979: *Toelichting bij de Geologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 37 West Rotterdam (37W)*, Haarlem.
- Bosch, J.H.A., A.A. de Groof, T. Hazenberg, S. de Vries & F.S. Zuidhof, 2006: *Archeologische boorbeschrijvingswaaier*, Gouda.

Overzicht van afbeeldingen en bijlagen

- Afbeelding 1 (blz. 7)
De ligging van het plangebied op de luchtfoto van Westland.
- Afbeelding 2 (blz. 11)
Uitvoering van het onderzoek.
- Afbeelding 3 (blz. 12)
De boorlocaties.
- Bijlage 1 (blz. 19)
Geologische afzettingen
- Bijlage 2 (blz. 21)
Boorbeschrijvingen

Bijlage 1 Geologische afzettingen

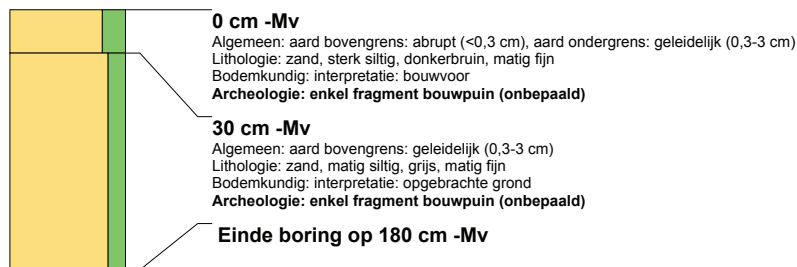
Geologische afzettingen en hun ouderdom, afgezet tegen de archeologische perioden zoals deze in Nederland worden gehanteerd.

Bijlage 1 Boorbeschrijvingen

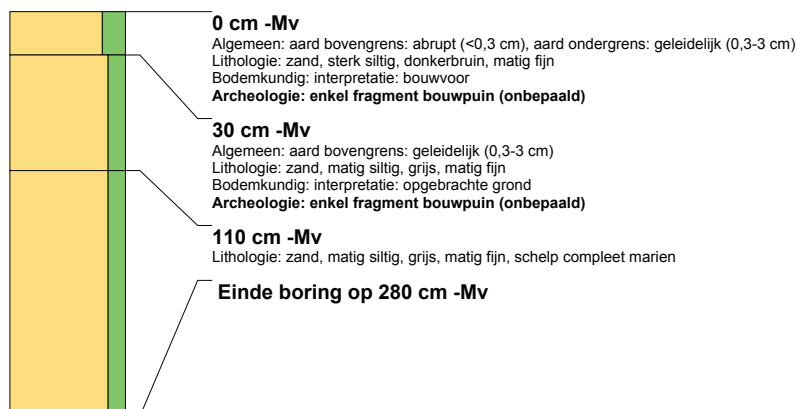
boring: WL086-1

beschrijver: LB/BP, datum: 3-6-2014, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 37B, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Westland, plaatsnaam: Monster, opdrachtgever: Arcade Wonen, uitvoerder: Archeologie Delft

boring: WL086-2

beschrijver: LB/BP, datum: 3-6-2014, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 37B, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Westland, plaatsnaam: Monster, opdrachtgever: Arcade Wonen, uitvoerder: Archeologie Delft

boring: WL086-3

beschrijver: LB/BP, datum: 3-6-2014, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 37B, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Westland, plaatsnaam: Monster, opdrachtgever: Arcade Wonen, uitvoerder: Archeologie Delft

